

Sosialráðgevararnir og Almennastovan

Ikki var tað sosiali veruleikin í hesum krepputíðum, ið bar fram kjakið um sosialpolitikk í Føroyum. Nei, tað var eitt arbeiddsskjal frá Ríkisgrannskoðarum, lagt fram av umboði hjá Framburðsflokkinum í Danmark. Tíðindatænastan leyp á leistum bæði her heima og í Danmark og hevur eftir okkara metan viðgjørt málið sera einstátt. Málið var jú lagt fram av Framburðsflokkinum og øll kenna vit floksskrá teirra viðvíkjandi útreiðslum á sosiala økinum. Ikki tí, málið er av tí áskóðan, at viðgerðin í fjølmíðlunum hevur sátt illgruna um tann einstaki málsviðgerðin á Almennastovuni hevur arbeitt í heimildarloysi.

Landið er í álvarsamari kreppu, og istaðin fyrri at fáa kjak um sosialpolitiska stöð, nú stórn partur av fólkinum verður raktur av kreppuni, royna stjórn og politikarar at verja hvør annan, og taka so státt skuldsætingarnar frá Framburðsflokkinum í álvara.

Tað er ikki okkara uppgáva at taka støðu til um politikararnir og leiðslan á Almennastovuni hava livað upp til ta ábyrgd, tey eru sett at umsita, men tá limir okkara verða lagdir undir illgruna fyrri at umsita sosialu lógirnar í heimildarloysi, hava vit skyldu at gera vart við okkum. Málið snýr seg í høvuðsheitum um Forsorgarlógina, og vit fara tí bert at viðgera limir okkara á forsorgardeildini.

Tvørrandi reglugerðir:

Í januar 1988 var seinasti partur av almanna økinum yvirtikin. Neyðugt var við reglugerðum, men lítið og einki var gjørt við hetta áðrenn, og tí var farið at umsita sosialu lógirnar utan reglugerðir. Klárt var at fara undir arbeiði við reglugerðum, men einki hendi. Politikararnir lótu ikki við seg koma á hesum øki. Tey ymisku landsstýris-umboðini á almanna økinum gjørdur istaðin nýggjar føroyskar lógir á hesum øki, og økti sostatt um arbeiðsbyrðina hjá starvsfólkunum á Almennastovuni.

Almennastovan fór tí sjálv undir at gera vegleiðandi reglugerðir, par. 9 í Forsorgarlógini. Sosialráðgevararnir á forsorgardeildini vóru við í hesum arbeiði, tí mettt var at hatta var sera umráðandi fyrri

arbeiði.

Arbeiðið var tífarkrevjandi og starvsfólkið bað tí leiðsluna um at fáa góðskrivað arbeiðstíðina, soleiðis at tað ikki fekk avleiðingar fyrri viðgerðina av viðskiftafólkunum, men hetta varð teimum sýtt, bæði av leiðsluni og politikarunum. Starvsfólkið gavst sostatt við hesum arbeiðinum, tí talið av viðskiftafólkum øktist, og tey komu í fyrsta rað.

Almennastovan helt áfram at gera reglugerðir, men eftir okkara metan gekk tað ongan veg, m.a. tí at vit, ið høvdu vitanina frá tí dagliga arbeiðinum, ikki lutóku í arbeiðinum.

Endamálið við reglugerðunum er, at avgerðirnar verða so rættvísar og eins sum gjørligt. Neyðugt er helst ikki at gera meira burtur úr hvørjar avleiðingar eru av ongun reglugerðum.

Allir sosialráðgevararnir á forsorgardeildini hava nomið sær útbúgvning í Danmark, og flest øll hava arbeitt í donskum kommunum. Sostatt hava tey øll kunneika til at tulka lógirnar og taka sjálvstøðugar avgerðir. Hóast hetta gjørdist stóðan við ongun reglugerðum ótolandi, tí talið av viðskiftafólki vaks, so hvørt sum kreppan breiddi seg. Serliga munurin á føroyska og danska samfelagnum gjørdi viðgerðina torføra. Starvsfólkið royndi bæði á ein og annan hátt at gera leiðslu og politikarar varug við stöðuna, at fáa tey at taka prinsipiella støðu, utan úrslit. Politikararnir høvdu ongan áhuga fyrri sosialpolitikkunum, og leiðslan metti, at so leingi vit kláraðu at útgjalda veitingar, so stóð væl til. Avleiðingin av hesum var, at starvsfólkið á forsorgardeildini einsamt legði sosialpolitikkinn í landinum - við avgerðunum í teimum einstøku málunum.

Vit mæltu viðskiftafólkunum til at kæra avgerðirnar til Føroya Landsstýri, við tí fyrri eyga at fáa politikararnar at taka prinsipiellar avgerðir. Men hetta gav eitt heilt annað úrslit. Kærurnar vóru viðgjørðar í tí einstaka færinum, og ikki sum prinsipiell mál. Tær reglugerðir, ið vóru gjørdar av Almennastovuni, eru ongan tíð góðkendar í landsstýrinum, og vírdi av teimum er tí óvíst.

Raðfesting av uppgávum:

Í fjølmíðlunum hevur leiðslan á Almennastovuni gjørt vart við, at eftirlit hevur ikki verið raðfest í arbeiðinum, men heldur viðgerðin av viðskiftafólki. Hesum eru vit ikki samd í. Raðfestingin hjá leiðsluni hevur verið bygnaðar broytingar á Almennastovuni og øðrum stovnum, ið hon ynskta at leggja inn á Almennastovuna. Upp í saman vóru broytingar gjørdar í bygninginum og arbeiðsgongdini á forsorgardeildini, so starvs-

fólkið fekk ikki arbeiðsfrið. Hvørja ferð ein nýggjur deildarleiðari varð settur, og tað var ofta, byrjaði hesin av nýggjum við Adam og Evu, meðan starvsfólkið hoknaði undir arbeiðsbyrðini og tvørrandi politisku ábyrgdini.

Hóast hesi ótolandi viðurskiftu bæði fyrri viðskiftafólk og starvsfólk, hava leiðsla og politikarar raðfest miðspjaldingina av Almennastovuni. Eitt álit var gjørt um miðspjalding, og í hesum var viðmerkt, at neyðugt var at høvudsdeildin virkaði, áðrenn farið var í holt við miðspjalding. Reglugerðirnar vóru ikki gjørdar, og langt var á mál at fáa høvudsdeildina at virka, men miðspjaldingin hevur helst havt ein serligan politiskan týðning, tí hesar uppgávur vóru raðfestar. Spurningurin um avgerðirnar í Norðuroygjum og Suðuroynni eru líka og rættvísar hevur sostatt ikki so stóran týðning.

Afturgjaldingarskipan:

Kjakið hevur eisini snúð seg um afturgjaldsskyldu av avdráttarpartinum til húsalán. Í Danmark er allur stuðul til avdrátt upp á húsalán veittur við afturgjaldsskyldu, og nú undrast øll á, hví hesar reglur ikki eru galdandi í Føroyum. Einki spurnartekin verður sett, um somu reglur skulu vera settar í gildi her. Soleiðis eru reglurnar í Danmark, og soleiðis skal eisini vera her. Er hetta rætt? Bústaðarpolitikkurin í hesum landi er ein heilt annar enn í Danmark. Í Forsorgarlógini stendur, at avdráttur upp á húsalán skal veittast við áfturgjaldsskyldu, men í øll hesi árini hevur einki verið gjørt við tað. Uppgávan er ikki raðfest.

Sjálvandi skulu vit hava reglur á hesum øki, men tær eiga at vera lagaðar bústaðarviðurskiftunum her. Vit skulu to gera vart við, at ein fulltrúi á Almennastovuni gjørdi eitt fullgjøgjað uppskot um afturgjalding av avdráttarpartinum av húsalánum, fyrri 4-5 árum síðan. Alt var gjørt klárt. Tað tórvæði bert starvsfólk at taka sær av uppgávuni og at uppbyggja samstarvið við Føroya Gjaldstovu. Talan er ikki bert um at veita avdráttarpartin við afturgjaldsskyldu. Hesin skal eisini tinglýstast sum pant í ognini og síðan krevjast inn aftur.

Ætlanin var kanska, at sosialráðgevararnir skuldu røkja hesar uppgávur, og tað høvdu tey helst eisini verið før fyrri, um tey fingi neyðugu upplæringtona. Sosialráðgevararnir eru ikki útbúnir økonomar men til at ráðgeva, vegleiða og taka støðu í sosialum málum.

Ábyrgd

Vit ætla ikki at leggja okkum út í kjakið um tvørrandi grannskoðan og eftirlit av roknskapinum hjá Almennastovuni,

men eru samd í, at hetta hevur verið út av lagi vánaligt. Avleiðingarnar siggja vit í dag. Eisini á hesum øki hava vit gjørt vart við okkum, bæði til leiðslu og politikarar. Orsakað av arbeiðsbyrðini, vantandi starvsfólki og raðfestingin av útgjalding av veitingum eru vit sannførd um, at í meðal er talið av feilútgjaldingum sera stórt. Hetta hava vit gjørt Føroya Landsstýri vart við fleiri ferðir, seinast á sumri 1991, men tey hava ikki ønt aftur.

At enda vilja vit einaferð enn gera vart við, at sosialráðgevararnir á forsorgardeildini einsamallir hava sitið við ábyrgdini av sosialpolitikkunum

á forsorgarøkinum. Ikki tí teir vildu hava ábyrgdina, men tí hvørki leiðsla ella politikarar átóku sær ábyrgdina, tey vóru sett at umsita.

Vegna
Sosialráðgevarafelag
Føroya
Ingrid Jensen, forkvinna

Tvangsauktion

På Dommerkontoret, C. Pløyersgøta 1, Tórshavn, afholdes

Torsdag den 17. dec. 1992 kl. 10.40

tvangsauktion (AS nr. 461/92) over matr. nr. 1572, Klaksvík, beliggende Kråargøta, Klaksvík.

Auktionen er begæret af advokat Jógvan Páll Lassen, Advokatfelagið, 100 Tórshavn, tlf. 1.1260 (j. nr. 33807) på vegne en pant- og udlægshaver.

Ejendommen er et beboelseshus på en 434 kvm. stor grund, det bebyggede areal udgør 86 kvm. i 1 etage.

Ejendommen kan seses efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til gennemsyn på dommerkontoret.

Færøernes fogedret,
den 19.11.92
Ole G. Olesen
dfm.

Tvangsauktion

På Dommerkontoret, C. Pløyersgøta 1, Tórshavn, afholdes

Torsdag den 10. dec. 1992 kl. 09.10

tvangsauktion (AS nr. 499/92) over matr. nr. 163 f, Klaksvík, tilhørende P/F Klaksvíkar Roykivirki.

Auktionen er begæret af advokat) Petur Even Djurhuus, Advokatfelagið, 100 Tórshavn, tlf. 1.1260 (j. nr. 206/1991) på vegne en pant- og udlægshaver.

Ejendommen er en erhvervsbygning, det bebyggede areal udgør 1604 kvm. i 2 etager.

Ejendommen kan seses efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til gennemsyn på dommerkontoret.

Færøernes fogedret,
den 18.11.92
Ole G. Olesen
dfm.

Nýggjur SÓMI 800

Hálvfab., lutvíst innrættaður, vindeygur ísett - til sølu við 200 HK Volvo Penta v/ drevi (ferð uml. 32 fj.) fyrri kr. 255.000.

Sami við 130 HK (ferð uml. 24 fj.) - til sølu fyrri 217.000 kr.

Tlf. 11735 - 87735

ÍSL. LUNDAR

»Frálíkur veitslumatur«

Enn eru nakrir ísl. lundar at fáa fyrri bert 12 kr./stk.

Eisini eru lundabringur at fáa fyrri 14 kr./stk.

Suðuroyar Kjotsøla
v/ Rudolf Tausen

900 Vágur - Tlf. 73247